

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 "
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Kako je nastala dolenska železnica?

VII.

Deželna garancija in baron Schwegel.

Ni se nič postavil žlahtni baron gorjanski, očitno se mi umika. Pozval sem ga, — ne na časnikarske polemike, s katero si v današnjih žalostnih razmerah človek ne more popraviti omadeževane časti — temveč klical sem ga pred sodišče, kjer se lahko nastopi in dožene dokaz resnice. S hladnim prevdarkom povedal sem mu v lice, da je vedoma govoril neresnico, očital sem mu torej neko stvar, katere ne prenese noben častiljubni mežak. In kako se je glasil njegov odgovor na mojo provokacijo? Naravnost povem, da že dolgo nisem čital v „Slov. Narodu“ nič tako medlega in plitvega, kakor ono „indirektno“ poročilo, s kojim izkuša preuzvišeni gospod v št. z dne 17. novembra l. l. vzdržati svoje proti meni obrnjene trditve.

Da jih obelodanim v vsej njihovi nagoti, hočem napisati zgodovino dokaj razburljive epizode, zgodovino o deželni garanciji za dolensko železnico. Že v zadnjem članku sem namreč bil omenil oni nepričakovani upor, s kojim je finančno ministrstvo mahoma nas presenetilo in prestrašilo. Ta upor bil je provzročen po vprašanju, kdaj se smejo vrniti deželni garancijski doplatki? Kontroverza je pa nastala na sledeči način:

Detičnega zakonskega načrta namreč ni bil sestavil deželni odbor, kateri ga je bil predložil. In tudi mi dva, baron Schwegel in jaz, ga nisva bila skovala, temveč po prav treznem preudarku na prosilo se je trgovsko ministrstvo, naj ono samo napravi detično predlogo, češ tem načinom se najbolje izognemo vsem morebitnim kasnejšim izpremembam. Ministrstvo je ugodilo tej želji. Ko sva potem obveščena bila o besedilu, sva pač izražala svoje pomisleke glede povračila deželnih poroštenih doplatkov (Landes Garantiezuschüsse). Zakon določuje, da je v tem oziru

z miselno uporabiti („haben sinn-gemäße Anwendung zu finden“) gotova določila koncesijskega pisma za lokalno železnico Eisenerz-Vorderberg. A potolažili so naju v ministrstvu z najjasnejšimi in najkrepkejšimi besedami, češ, dotični citat se ne bode nikoli tako tolmačil, da bi po njegovi zmiselnosti uporabi kaka nevarnost mogla pretiti deželi in njenim garancijskim doplatom.

Dala sva se pogovoriti, in ko se se v finančnem odseku deželnega odbora pojavili isti pomisleki, pobjela sva jih baron Schwegel in jaz, izrecno se sklicujoč na zatrjevanja, koja sva čula v trgovinskem ministrstvu z najmerodajnejših strani. In tako se je odsek omejil na pripravo resolucije, glaseče se na to, da je deželi prej vrati njena garancijska predplačila, preden se začne razdeljevati dividende glavninskim delnicam. Tako je bila Bosna pomirjena, in odsek in plenum sta hladnodušne brez najmanjše izpremembe sprejela načrt zakona, izdelan v dunajskem ministrstvu.

In sedaj si blagohotni čitatelj lahko predstavlja moje začudenje in ogorčenje, ko mi tedanji dvorni svetnik Wrba razodene, da se protivi finančnemu ministrstvu in zahteva, da je preje treba delničarjem izplačila štiridesetotno (4%) preddividendo, predno se povrnejo deželni doplatki! Seveda finančno ministrstvo tega ni terjalo iz golih simpatij do onih delničarjev na Kranjskem, kateri so bili podpisali osnovnih delnic Ugovarjale je namreč s tega svlaščca, ker je država sama prevzela 3/4 vse delniške glavnice s svojimi 25 milijona gld. v osnovnih delnicah. Naravno, da nisem ostal miren, da sem se skliceval na nedvoumne izjave, koje so se nama bile dale baš v istih prostorih. Wrba ni prikrival svoje zadrege, naposled mi je stavil posredovalni predlog, češ, dežela naj skroji svoje poreštevno obveznost od okroglo 297 000 gld. na leto na bore letnih 25 000 gld., tedaj baš na toliko, kolikor bi trebalo za obrestovanje in odplačevanje onih 500 000 gld., katere je deželni zbor že leta 1888. hotel darovati za nakup

glavninskih delnic. Pozvan, naj se izjavim o tem predlogu, rečem brez ovinkov, da ga sprejemem za svojo osebo, toda da sva tesno zveržena z ekso. Schweglom ter da moram vsekako pridobiti i njega. Zapustim g. Wrba ter se naravnost podam v drž. zbornico, svojemu sodrugu razdevat velevažno novico.

A slabo sem naletel pri gorjanskem baronu! Obče znana je njegova bolešno pretirana — varčnost in skraj je videti, da mu prouzročuje izplačilo kake večje vsote kar telesno bolečine, celo v tem slučaju, ako ne zadeva njegovega žepa. „Was Ihnen nicht einfällt“, — bil je njegov odgovor — „nicht einen Kreuzer Garantie-zuschuss werden wir übernehmen, die Herren haben die Suppe eingebracht, sie sollen sie nun selbst ausöffnen!“ — Tedaj opravi nisem nič, zmajal sem z ramami in odšel.

Bilo je petek popoldne, ko se je to vršilo. Zamšjen ostavim državno zbornico, celo nočni mir mi je motila misel na ponesrečeno posredovalno ponudbo. Druge jutro že pred 7 uro sem bil zopet pri g. baronu v njegovem stanovanju. Nagovorim ga po prvem pozdravu z besedami: „Vaš račun, prevzvišenost, je jalov in ne velja nič“, in ko me začuden vpraša za moje razloge, mu odgovorim: „Ker vlada vedno lahko še sprejme deželnozborsko resolucijo in potem imamo vendar le na hrbtu garancijsko obveznost letnih 297.000 gld.“ tedaj preuzvišenemu šine v glavo, da imam naposled vendar jaz prav, on pritrdi mojemu argumentu, in — kaj stori?!

Isti gospod, kateri cele te resnične zgodbe iz lahko umljivih ozirov nikar ni bil zabeležil v kakem zapisku in kateri se vsled tega pri svojem pohabljenem spominu nikakor ne domisli več, da bi za časa svojih pogajanj z vlado bil kdaj prišel v položaj, da bi v tej zadevi rabil podporo dvornega svetnika Sukljeta. Isti gospod me je nujno naprosil, da stopim jaz nemudoma k finančnemu ministru, ker mero on še tiste jutro v Opatijo. Tam naj govorim za Wrbov predlog. — In tako važnost je pripisoval ta čas mojemu

posredovanju, da sem mu moral obljubiti brzojavno poročilo, in sicer sva degovorila med seboj celo neke posebne tajne izraze, da ne bi kak neznanec mogel prodreti v naše skrivnosti!

Se tisto predpoldne stopil sem torej do tedanjega finančnega ministra Steinbacha, a bil je tačas oddan ter šele v nedeljo zjutraj mogel sem k njemu. Visoki gospod mi je takoj dejal, da se v kratki dobi svojega ministrstva še ni mogel seznaniti z našo zadevo, a pristavil je, „akt je tukaj, Vi me boste informirali in kmalu čem razvideti, pri čem smo.“ In v istini, tako darovit mož, kakor je sedanjí predsednik najvišjemu sodnemu dvoru, je mahoma pregledal ves položaj. „Na tem mi je da se država preveč ne obremeni; ako mi veččaki v trgovinskem ministrstvu izračunajo, da bi šlo v izgubo na leto le kakih k večjemu 30–40 000 gld., potem ne ugovarjam.“ Pozval me je sam, naj se takoj podam v trgovinsko ministrstvo ter izrecno me je nakazal k secijskemu načelniku Wittku. In ko sem od njega zahteval, naj mi dobesedno pove, kar smem tam javiti v njegovem imenu, češ, saj sem v tem slučaju le njegov „pismenoša“, odrezal se mi je v svoji blagohotno-sarkastični navadi: „Sagen Sie Wittek, der Finanzminister wisse, dass mit Formalismen keine Bahnen gebaut werden.“

Poslovim se neznansko vesel ter hitim v trgovsko ministrstvo, kjer mi je Wittek naproti prišel z odprtimi rokami ter z vprašanjem: „Bringen Sie endlich eine Lösung?“ In ko sem mu pojasnil, da pridem baš od finančnega ministra in sicer s tem pooblastilom, odvalil se mu je kamen in oba radovala sva se poveljnega vspeha. Hotel sem nemudoma še k Wrbi, a sekijski načelnik mi pove, da bi pot bila brezuspešna, ker ob nedeljah gosp. dvorni svetnik običajno v pisarno ne pride. Torej sem hitel na brzojavni urad ter odposlal dogovorjeno brzojavko v Opatijo nj. preuzvišenosti baronu Schweglu.

Ali moje veselje je kmalu minulo! Ko sem namreč drugo jutro, t. j. v ponedeljek se dal prijaviti g. Wrbi, čuditi sem se moral sprejemu, povsem različnemu od obi-

LISTEK.

Pogrešani demant.

Prosto po nemškem priredil F. K.

Točno ob enajstih ter petinštirideset minut dopoldne nadalje bila je vsa hiša grofa X. vznemirjena. Ob tem času namreč je grof, ki je red nad vse ljubil, pogledal na uro in natančno tačas je pogrešila grofja briljantno zavrtno zapeno.

Bila je to preprosto izdelana stvar, a v sredini vdolan je bil dragocen kristalnest demant.

„To je nečuvstvo!“ zdihovala je grofica. „Demant sam je vreden toliko kot malo premeženje,“ pritrdjeval je grof.

Policija je bila takoj obveščena in na prvi hip se je zdela da je stvar popolnoma preprosta. Izvzemši grofa in grofijo, starega služabnika in staro kuharico bila je v zadnjih štirindvajsetih urah le ena oseba v malem grofinskem salonu, odkoder je izginila ona dragocenost. Ta je bila neka prodajalka, ki je prinesla grofiji v izber obleke za gledališče.

„Seveda, samo ta je mogla izmakniti briljantno brošo,“ trdila je grofija.

„Seveda,“ je pritrdil grof. „Seveda,“ je menil sluga Janez in svoje mnenje povedal kuharici Luizi.

„Seveda,“ je končno potrdil policijski uradnik, ki je imel nalog, tatu zasledovati; „tako bomo imeli zločinca v rokah.“

In „seveda“ so tudi takoj imeli osumljeno osebo; ime ji je bilo Lucija, stara je bila osemnajst let, stanovala pa je pri stari učiteljici, s katero sta bili nekoliko v so roku.

Jekala je in vila roke, ko je stala pred možem postave in pod najsvetejšo prisego zatrjevala, da ne ve za ukradeni brošo in da tega nakita sploh še nikdar ni videla itd. „To se bo takoj izkazalo,“ jo uradnik zavrne ter pokliče žensko, ki je jokajoče obtoženko slekla in obleko ter vse, kar je imela na sebi, natančno preiskala.

„Ničesar nisem našla; ona nima nakita.“

„To je seveda mogoče,“ je menil uradnik; „teda ravno sedaj vrši se tudi na Lucijinem stanovanju hišna preiskava.“

Lucija je začela še glasneje kričati in tarnati.

„To bo smrt za mojo teto, tega ona ne preživi; taka sramota, taka sramota!“

„Tako hitro tete vsekakor ne umirajo,“ zavrne je mož postave; „predvsem moramo nakit na vsak način dobiti. Za vas bi bilo seveda najbolje, da tatvino takoj priznate. Kaznovani bi bili potem manj, kakor pa če bi imela policija in sodnija z vami dosti truda. Nečete li tukaj sami priznati, kje je briljant?“

„Jezus in Marija,“ je vzkliknila Lucija, „kako raj priznam in izpovem to, česar ne vem! Naj bom na mestu mrtva, če sem kdaj videla nakit.“

„Očvedite to osebo,“ zaukazal je uradnik stražniku, „morda se v svoji celici čez noč vendarle premisli.“

Stražnik je odvedel na ves glas kričečo Lucijo. Vse, kar je imela na sebi — posebne vrednosti ni bilo — so ji pobrali: rdečo denarnico z vsebine 60 novcev, prstan iz ponarejenega zlata s ponarejenim kamnom, šop ključev in srebrno brošo, na

kateri je bilo privezano malovredno in precej veliko srce kot obesek.

Med tem se je izvršila pri Lucijini sorodnici hišna preiskava. Teta sicer ni umrla, pač pa strahu omedlela. Ko se je zopet zavedla, odprla je sama vse omare in predale in izpraznila vse svoje stvari iz njih. Še isti večer pa je resno zbolela.

Toda hišna preiskava bila je brezuspešna; briljant je bil izgubljen.

„In vendar ga ni nikdo drugi ukradel!“ Tako je besnel policijski uradnik. Teda umiril se je zopet in dal dvema najboljšima detektivoma potrebna navedila. Ni mu bilo za 500 kron, katere je razpisala grofija kot nagrado onemu, ki ji vrne nakit; jezil ga je le slučaj, ki je bil navidezno tako preprost in samoobsebi umeven, pa vendar ni mogel ničesar doznati.

Ponoči in podnevi se zasledovali in poizvedovali z vso natančnostjo, s kom je Lucija občevala, kam je zvečer zahajala itd. Brez uspeha! Imela ni niti prijateljice, niti kakega ljubimca. Opoldne in zvečer je hodila iz trgovine vedno naravnost domov in tudi doma ostajala. Le ob nedeljah je ho-

čejnih. Sicer je bil g. dvorni svetnik navzlic neki poredi dovtipnosti vendar vedno ljubeznjiv, takrat pa me je gledal tako sivo in čmerikavo, da sem takoj izprevidel, da nekaj ni v redu. Ako začnem: „Also alles in Ordnung“, mi že prestreže besedo z osornim: „Aber nichts ist in Ordnung.“ Jaz zopet: „Doch wohl, ich war gestern beim Finanzminister“ — in on na to, ne da bi mi pustil dokendati stavka: „Weiss schon alles, auch bei Wittek waren Sie, und doch wird daraus nichts.“ Ko ga pa ves začuden na to opozorim, da se gre le za **njegov** lastni predlog, kojega mi sprejememo in kateremu se tudi finančni minister več ne protivi, odreže se mi uprav osorno s karakterističnimi besedami: „Ganz richtig, aber wenn ich einmal eine Dummheit begehe, darf man mir nicht 48 Stunden Zeit lassen, mich eines Bessern zu besinnen!“ In suboparno mi razloži, da se bode ministrstvo popolnoma ravnalo po resoluciji kranjskega deželnege zborna, kateri se mi naravno ne moremo protiviti, ker smo jo sami sklenili. A tako se je mož razgrel, da se je rotil pri tej priči, da raje službo ostavi, nego da bi še pritrtil kombinaciji, katero — je sam bil nasvetoval dva dni prej!

Poparjen sem zopet v Opatijo brzojavil izpremenjeni položaj. Ko mi bar. Selwegel odgovori telegrafsko, s katerim brzevlakom se vrne, čakal sem ga na kolodvoru ter mu v vozu na drobno vse pojasnil. Opraviti se nič več ni dalo, zgolj vsled trdovratnosti gorjanske prevziženosti obremenjena je bila deželna kranjska s polno garancijsko obveznostjo mesto da bi mnogo ugodnejšo ponudbo bili sprejeli, katera se je nam ponujala kar na krožniku.

Ne bi bil črez dolgih 15 let javnosti izročil prezanime te epizode iz povestnice naše dolenske zgradbe, da me ni iz moje taktne reserve izvalila drzovitost najnovejšega setrudnika „Slov. Naroda“, g. barona z Rečic. Radeveden sem, ali bi hotel tajiti tudi to zgodbičice ter zanikati, v koliki meri se je baš pri tem pogajanju posluževal moje pomoči.

Ali skoraj se bojim, da se njegov propadli spomin v tem oziru ne bo več dal osvežiti. Da pa je temu tako, potem mi služi v tolažbo sledeči preudarek:

Bili so časi, ko je tam v gorenskem raji živel darovit slovenski mladenič, krepk sin zastave slovenske kmetske hiše. Demovno je ljubil in vnet je bil za svoj narod, da celo pesnikoval je semtertja ter pod blaglasnim psevdonomim „Radonijevič“ med svet pošiljal nekatere svoje pesniške „pridelke“. In iz mladiča postal je mož, in iz moža sivobradati starček, visoko se je uspel po družbeni veljavi, pevsed se pr zavalil njegovo nadarjenost in njegovo — brezobzirnost. Toda spomin mu je začel hirati, tako silno hirati, da je na zadnje popolnoma pozabil ono,

česar peštenjak nikoli pozabiti ne more in ne sme: ni se namreč več mogel spominjati lastnega svojega ređu, zgrešil je do cela svojo domovino. In glej čudo, iz slovenskega pesnika Radonijeviča izcimil se je evelucij skim potom predsteinit „der deutschen Gemeinbürgerschaft.“ Vse zgolj radi tega, kar ga je spomin zapustil! Nasproti tako očitnemu duševnemu defektu bi bilo telaj uprav nedopustno z moje strani, ako bi istemu gospodu hotel še dalje zlo šteti oni „lapsus memoriae“, kateri se mu je pripetil glede zgodovine nastanka dolenske železnice.

A sedaj dovolj zgodovinskih reminiscenc, kajti tudi sedanjost ima svoje pravice ter isti gre celo prednost.

Dolensko železnico imamo že dolgih dvanajst let in njeni finančni uspehi niti nepovoljni niso.

Zopet nas pa kličejo na delo, baš danes navdaja nas vesela nada, da potegnemo železnico naprej, da priborimo njeno nadaljevanje.

Bogga daj! Stem sklepam.
Na Kamnu ob novem letu 1906
Fr. Šuklie.

„Naša zveza“.

Prej li smo naslednji dopis iz uradnih krogov:

V dobi presenečenj živimo. Videti je, kakor da je res našel pokret na vzroku ravne pri nas v Avstriji globok, učinkuje odmev. Stari, neomajni stebri tradicij naših predsedkov in načel na vseh črtah javnega življenja omahujejo, in kar se je zdelo do včeraj nemogoče, je danes gela istina. Dasi se je med avstrijskim uradnimstvom take javnim kakor zasebnim začelo zelo živahno gibanje že davno poprej, vendar je to vprašanje stopilo v zadnjem času pomenljivo v ospredje. Dčim se je pa inoredu uradništvo zblizovalo na pozorišču za svoje gmetee in idealne koristi, gledali smo jih mi Slovenci takorekoč brezdelno, pasivno od strani. A zdramili smo se i mi! Kajti dovršeno dejstvo je danes, da je o. kr. vlada potrdila pravila „Naše zveze“, to je dopustila, da se za Kranjsko osnuje v Ljubljani organizacija vseh činiteljev javnih in zasebnih zastopstev ter šolstva.

Naš slovenski uradnik je posebna specialiteta birokrata. Do skrajnosti vesten fa natično pošten in tako skromen, da umira do blaznosti pretiranega servilizma. Naravno je, da je bilo treba velikanskega potresa, da se je ta okoščenei servilizem zrušil. Niklar še poprej se ni pokazal takozvan „Beamteneiend“ v tako grozovitih oblikah, kakor ravno v zadnjem času. Dogodki pri nas in na Ogrskem so znani.

Bismarck je bil priznani eden največjih državnikov vseh časov. Znan je izrek tega dalekovidnega velmoža, da mora propasti vsaka država, ki ne more ali noče dostojno plačati svojih uslužbencev. — Naša visoka vlada sicer ni take kratkovidna, da vzpričo državne mizerije ne bi videla, da se omenjeni izrek more in mora obistiniti tudi pri nas. A kakor da si ne more drugače pomagati, poprijela se je še zadnjega sredstva, — volilne reforme.

sprejel v svojo trgovino. Dovolil ji je tudi prost dan, katerega je porabila zato, da je vsem svojim sosedam in znankam na dolgo in široko opisovala, kaka krivica se ji je zgodila. Hudobni svet jo je preganjal le zato, ker je ubega, krepstua deklica, ki se ni z nikomur pečala in hodila pešteno sveja pota. Ta dan je Lucija tudi dobro jedla, celo pila, in te jo je vsaj deloma potolazilo po prestanem strahu.

Poslej je šlo vse po stari navadi. Nikdo ni več mislil na pogrešani demant, izvzemši Lucije, njene tete, grčlnje in strogega moža postavle, policijskega uradnika.

„In vendar je le ona tatica,“ dejal je slednji sam sebi; „ona je ukradla briljant in ga ima gotovo tudi še pri sebi; drugače ni mogoče. Morda se mi vendarle posreči, da jo vjamem. Toda — potem, potem...“

Obvestil je vse prodajalce in prekupovalce dragih kamnov in jim strogo naročil, takej obvestiti policijsko oblast, če bi kdo hotel prodati briljant take in take velikosti in kakovosti.

Nekoč mu je v glave padla dobra misel. Poizvedel je, da zahaja Lucija s tete vsako nedeljo v neko vrtno gostilno blizu mesta kave pit.“

Kakšne posledice utegne imeti nova volilna preosnova v našem državnem ustroju, andi se v javnosti jako različne in priča kuje se z vedno večje napetostjo odleđilni trenotek ko pade zavesa. In s krčevito nervoznostjo se pripaljuje tako politične stranke, kakor pesamezni stanovi — da ne omedle razočaranja, ko se to zgodi. Vse se zbira, združuje organizuje.

Zi nas uradništvo, sploh srednji stan pa je ravno nova volilna preosnova lahko naravnost ozodepelna. D sedanji parlament je bil parlament privilegjev. Res je, da je tudi uradniški stan imel v njem relativno znatno zastopstvo, katero je seveda izšlo po največ iz uradniških organizacij med večjimi in politično zrelejšimi narodi, kakor je naš slovenski. Unevno je da od te male trobice izvojevanih pridibitev ni moglo veliko odpa-ti tudi na nas Slovence.

Pomagamo si sami! Poslužimo se vseh postovno dopustnih sredstev, organizujemo se! Le v vestranski, ni širiki podlagi zasnovani organizaciji so dani predpogoji, da se uveljavijo naše upravičene zahteve.

Pred nami leže pravila „Naše zveze“. Naslov sam na sebi zveni nekako vsakdanje, malovažno. Toda pod tem skromnim naslovom čitajo se stavki, iz katerih veje obsežen, a jasen in velepomemben program. Ni nam treba prikrivati, da je „Naša zveza“, to je naša stanovska organizacija politična. Vsaka unija posameznikov ali stanov, ki stremijo za istimi ali vsaj podobnimi cilji, mera, ako hoče biti resno upoštevana na pristojnih mestih — biti na politični podlagi zasnovana. Kakor pa vsake delo iz zove svojega kritika, prepričani smo, da bode tudi vest o naši stanovski organizaciji sprejeta od javnosti s kaj različnimi čustvi. In zašumelo bode v gozdu poklicanih in nepoklicanih kritikov!

Da pa vže od početka razpršimo moreče megle pomislekov o potrebi ali nepotrebi „Naše zveze“, hčemo v naslednjem obrazložiti pobilje namen te organizacije.

Če ostanemo pri nas Slovencih, moramo reči, da se je v teku časa na polju organizacije storilo uprav veliko. Da je pri tem bil poleg naravnih potreb dostikrat odločilen tudi naš ednostni moment, to stoji. Zato pa je naravnost velikanskega pomena za celokupni narod slovenski, da se spoji tudi njegovo miselstvo, nositelji in pospešitelji njegove kulture — v najširšem pomenu besede v močan oklep, za kateri se naj bode zanimala tudi širja javnost, v prvi vrsti odločilni krogi.

Začetek je storjen z „Našo zvezo“. Upajmo da bode ta nele dovoljno rešvala najvitalnejša vprašanja, ki tiče v vseh naših družabnih, gospodarskih in kulturnih smotrih, temveč bode ta postavila naš stanovski ugled in veljavo na oni višek, ki jima po vseh pravicah gre. Izvestno pa se bode ona dokopala do obšega priznanja, da smo tudi faktor, s katerim se mora računati. Ponižnost je sicer lepa čednost, a pedcenjevati se nam tudi ni treba. Močnimse dovolj da tudi v politiki goverimo resno besedo. Le tako je mogoče otestiti se krušnega varuštva onih, ki smo jih doslej radi ali neradi — recimo iz kakršnekoli discipline — pošiljali tje, kjer se nam reže kruh, t. j. de lajo postavle.

S tem pa ni rečeno, da bemo postopali v znamenju boja s sovražne samovoljnostjo proti obstoječim strankam te ali one politične struje. Kajti mnenja smo, da prav umavamo svojo po pravilih naših si nam stavljeno zadačo, izvrševati tudi svojo kulturno in debrodelno mislije le, ako brez neutemeljenega kričanja osredotočimo odkritosrčno

delo v socialni politiki, ki nam pomore do zabrepenelc o amesvojitve, pridobi pa tudi splošne simpatije.

V to pa je treba solidarnosti ter resnega in poštivega sotrudja ter intenzivne udeležbe vseh stanovskih skupin. Iz navedenega je tudi jasno, da se ne bomo omejevali same na lokalne ljubljanske razmere, temveč bo naš delekrog razširen tudi na zunaj. Tudi se ne smemo zadrževati z momentanimi uspehi in potem vedno puško v koruzo. Kajti merodajne okolnosti, ki so nas privedle k vdičaju, bodo ostale še na preji in življenjski pogoji petenormali se bodo v bodočnosti prej kot ne žveje in občutne.

Gnotne morda so bolje nastavljeni pri vatni uradniki, a takorekoč brezpravni, od danes do jutri. Kako velikanski delekrog se nam odpira tudi tukaj! In če so v zadnjem času dosegli d čelni in uradniki trgovske zbornice ter bodo tudi morda občeski uradniki dosegli v doglednem času b lši položaj, še vedno ne bodo vidne razlike med njimi in državnimi uslužbenoi, katere se je doslej smatralo kot merilo za kolikor toliko človeka vredne eksistence. In kake je baš pri teh zadnjih? Njih težnje in postulatati so znani že vrabcem na strehi. A značilno je, da je za vsa ta ž vljenska vprašanja v naši ljubi Avstriji vedno merodajen edinele proračun in ravnovesje v državnem gospodarstvu. Iz vsakoletnih državnih proračunov se lahko razvidi, kako in v kolko je d žavnim uradnikom naklenjena vrhovna oblast uprave. Vsako leto pa je ne naklonjenosti manj, in mnogo želja in upravičenih zahtev ostane nrešenih, ker vedno odleđuje finančni minister s svoje stereotipno državniško modrostjo, da leži spás državnih finan edinele v tem, da se šteti pri uradništvu. Zito je ponovno že zatrjeval, da budget mora biti in ostati v znamenju varčnosti. Žlosten pogled se jim torej odpira v bodočnost.

Če torej na kratko reasumiramo, rečeno stremila bo „Naša zveza“ za tem, da poišče pota in sredstva, ki nam zagotove sprejemljiv in ustreznih „standard of life“, s katerim se trajno otmemo pred pretečim proletariizmom.

Ob teh kratkih podatkih zgolj gospodarskega značaja pa ne smemo pozabiti, da si je „Naša zveza“ postavila v svoj program, gojiti in v sebi osredotočiti tudi vse stransko kulturno stremienje svoj h članov, katere bode dokumentala z vzdževanjem predavani, širokega in mnogostranskega repertoira. Prepričani smo, da tudi v tem pogledu ne pridemo v zadrego, ako računamo na prijazne odnoseje med „Našo zvezo“ in lepim številom izkušenih, strokovo naobraženih močij, ter nadarjenega našega mladega naraščaja, kateremu slednjemu bode tudi poleg tega dana prilika, da se odlikuje na družbenih veselicah in gojitvi raznih sportov.

Naj zadoščajo te črtice, ki se jih ne sme smatrati kot vsiljivo reklamo za naše organizacijo, katero je poklicala v življenje živa potreba na našem jugu. Nmenjene so v informativnem smislu kot oklic na naše somišljenike urbi et orbi, da se odzoveje vsi na krov — ko dojde naš poziv!

Notranje politični položaj.

Načelnik češkega kluba d r. P a o a k je izjavil včeraj zvečer, da bo državni zbor sklican 30 in ne 24. t. mes., kakor so prvotno mislili. O volivni izpremembi je rekel, da se sicer napredovala pripravljavna dela, a da predloga še ni izdelana.

dila s teto na izprehod. To je bilo vse, kar se je dogvalo.

Cela zadeva je postajala od dne do dne vedno bolj zagonetna; policijski uradnik je postajal že nervozen. Niti največje hudodelstvo ga ni tako razburjalo, kot ta nenavadna zadeva s pogrešanim demantom.

Državni pravnik je zmajeval z g'avo, ko je prečital policijske zapisnike in porečila preiskovalnega sodnika. Ker ni imel dokazov za kazensko postopanje, je ukazal izpustiti Lucijo iz zapore.

Ona je bila torej presta! Dve uri je le jokala, tako je bila ginjena. Kledeč je prisegala svoji teti, da je nedolžna.

„Vedela in prepričana sem bila takoj, da si nedolžna; ljubo, ubogo dete“, tolažila jo je teta in jo neprestano objemala. Nato sta se oblekli v najboljše obleke in odšli skupno k trgovcu, kjer je bila poprej Lucija v službi. Temu je teta trikrat zaporedoma ponovila celo zadevo od začetka do danes. Lastnik trgovine je sklical vse uslužbence, gladil Lucijo po nedelžnem obrazu ter vsem slovesno razlagal, kako po nedolžnem je bila sumničena in preganjana. Da ji še bolj dokaže svoje neomejene zaupanje, podaril ji je tri krone in jo zopet

Takoj naslednje nedeljo se odpravi tja tudi on. Ni dolgo čakal, da sta prišli ebende, kot navadno, ter se vsedel njima nasproti.

Lucija ga je takoj izpoznala in trenotno zardela, a takoj nato prebledela. Uradnik se je delal, kakor bi je bil šele sedaj izpoznal; uljudno jo je pozdravil ter ji izrekel svoje obžalovanje zaradi zadnjega dogodka. Teta se je takoj zapletla ž njim v živahen pogovor, Lucija pa je le s težavo prikrivala svoje vznemirjenje.

Policijskemu uradniku je šinil komaj viden nasmeh okrog usten.

„Boji se,“ je mislil sam pri sebi.

„Teda zakaj naj se boji?“ nadaljeval je svoj samogovor v mislih. „Gotovo zato, ker se še sedaj boji, da bi ji ne prišli na sled. No, in čemu naj bi se bala, če bi ne imela predmeta, radi katerega se boji, pri sebi? Torej je popolnoma gotovo, da nosi briljant s seboj, kakor ga je gotovo ves čas pri sebi imela. Kaj drugega spleh ni mogoče.“

Ta grozni človek je uprl tedaj svoj ostrí pogled vanjo kakor bi jo hotel z očmi prodreti. Lucija se je tresla po vsem životu, kemaj je strahu dihala.

Videla je, kako je opazoval njen klobuk, lase, vse do vratu in ovrtnika, potem njeno brošo, na kateri je viselo eno malovredno srce kot obesek. Tega ni več izpustil iz oči. Vedno bližje in bližje se je premikal, nepopisljiv usmev krog usten, dvignil je roko — — —

Lucija je zakričala, zagrabila z desnico srce, odskočila ter se opotekla — — —

H tro kot bi trenil iztrgal ji je strašni človek obesek z vratu . . .

„Mogočni Beg!“ zavpila je teta ter omedlela.

Lucija se je vrgla na policijskega uradnika, ki jo je z desnico odbil, z levico pa srce nesel k ustom, odtrgal z zobmi oklep, srce se je odprlo . . .

Vzkliknil je zmagovito.

„Evo ga, tu je,“ se je veselil na ves glas, „tu ga imamo zopet.“

Lesketajoč se in bleščeč ležal je dragoceni kamen v njegovi roki.

„A sedaj — a sedaj — —“

Kakor z železnimi kleščami oklenil se je Lucije, ki se je nezavestno zgrudila preden na tla.

Danes opoldne smodebili z Dunaja uradno poročilo, da se snide državni zbor dne 30. t. m.

Listi poročajo, da vlada že dva tedna resno obravnava s strankami, da bi vstopili v ministrstvo poslanci in bi na ta način postalo Gutsch-vo ministrstvo parlamentarno. Pogajanja se že tako daleč uspela, da so že izdelali imenovalna pisma za ministre, a objaviti jih nameravajo, ko odstranijo zadnje zapreke.

Vlada je nameravala pridobiti stranke za svoje načrte s tem, da vstopijo v ministrstvo načelnik češkega kluba Pacak, načelnik nemške ljudske stranke dr. Derschatta in načelnik poljskega kluba grof Dzieduszycki kot ministri brez portulka. — Pacak in Derschatta sta bila voljna, da postaneta ministra, a grof Dzieduszycki je izjavil, da zdaj ni ugoden čas za vstop v ministrstvo. Ostopila bi dr. Randa in dr. Pietak, Derschatta pa bi bil nemški minister.

Poljski poslanci sodijo, da vesti o izpremembi ministrstva v parlamentarno niso verjetne.

Prevelika so nasprotja glede volivne izpremembe med češkimi in poljskimi poslanci.

Zmede na Ogrskem.

„Budapesti Hirlap“ poroča, da je nadvojvoda Jozef že petkrat poročal vladarju o položaju na Ogrskem in sicer vselej na vladarjevo vabilo „P. Lloyd“ pa piše, da so vsa ta poročila izmišljena.

Fejervary je zopet na Dunaju kljub temu, da trpi na skrtni. Gre se za važno zadevo, v kateri mora odločiti cesar sam.

Dne 1. marca boje baje imenovali več častnikov za višje stališke sednike. Imenovani bodo pred vsem taki častniki, ki imajo pravosodne študije.

Za sporazum Madjarov in Hrvatov.

Reški „Novi list“ piše o sporazumu med Hrvati in Madjari. Tezadevna akcija ni zaspala. Da je nekoliko zaostala, temu so krivi važni politični dogodki na Hrvaškem in v Dalmaciji. To je bil pred vsem dalmatinski sabor, pogajanja med Hrvat, Srbi in Italijani, obične volitve in Gautscheva veljavna reforma. Vendar stvar tudi v tem času ni popolnoma zastala, ampak se pogajanja še vrše pismeno. Sedaj ima madjarski odbor za sporazum s Hrvati v rokah dopis hrvaških 4 legatov, ki se odgovorili na prejšnji dopis Madjarov. Ko madjarski odbor dopiše svoj odgovor, se bo odločilo o skupnem sestanku madjarskega in hrvaškega odbora, ki bi se vršil na Reki. V tem stadiju je to ej stvar. Sestanek in čas je odvisen od okoliščin, kako se bodo razvijale. List izraža upanje, da bo akcija imela dober uspeh.

Volitve na Angleškem.

Do včeraj opoldne je bilo izvoljenih na Angleškem 93 liberalcev, 21 delavskih kandidatov, 19 nacionalistev, 27 unionistev in trije pristaši svobodne trgovine. Sedanje angleško liberalno ministrstvo razpolaga do zdaj z veliko večino poslancev.

Dogodki v Makedoniji.

Konzuli v Skoplju so dobili, kakor se poroča, vest, da se vrste na severu in na zapadu skopljanskega vilajeta zelo mnogobrojni in krvavi boji med Srbi in Bulgari. Turška vlada je dobila od svojih konzulov na Grškem poročilo, da se tam oborožujejo in pripravljajo čete, ki imajo namen vdreti v Makedonijo. In z ozirom na to in na najnovejša druga izvestja Hlm paše, se je obrnila turška vlada do grške vlade z zahtevo, da zbrani ta naval čet; ako bi se pa to ne zgodilo, obvelja misel, da nima Grška dobre volje.

Položaj na Balkanu.

Iz Sofie poročajo, da so prišli tja ed poslanci srbskih revolucionarcev, med njimi tudi izdajatelj lista „Autonoma Makedonija“, da se degovore z bolgarskimi revolucionarji o skupni akciji v Makedoniji. Posveti bodo trajali več dni.

Nemški listi prinašajo razgovore med bivšim srbskim ministrom predsednikom S. vom Grujčom in prednikom novinarskega društva Gjergjčom. Grujić pravi, da je najvažnejša naloga jugoslovanskih narodov, da se balkanski narodi kar najtesneje združijo. — Gjergjić je izjavil, da je srbsko-bolgarska carinska zveza v političnem oziru naperjena proti Avstro-Ogrski in da je to prvi znak uspeha jugoslovanske politike. — Dandanes ne more več obstajati v Beogradu kabinet, ki bi bil prijazen Avstro-Ogrski. Vlada mora biti jugoslovanska, ako se hoče ozirati na naredovo mišljenje.

Iz Soluga poročajo, da se krivi turški vojaški oddelki, ki so bili poslani, da preprečijo tamošnje čelovanje, mnogih prestopkov. Od mnogih strani poročajo, da ti oddelki sami ropajo in pustošijo. VNansdi so pobrali turški vojaki tamošnjim italijan-

skim gozdnim delavcem siloma obleko, hrano in denar.

Važna konferenca.

Maroko je država, posebna Turčiji, koder si vsaka večja država prisvaja svoje posebne pravice. Vsled vedno rastoče konkurence si tudi glede maroške države nasprotujejo trgovinske koristi osobito Francije, Anglije in Nemčije. Pred meseci so bile razmere med Nemčijo in Francijo tako napete, da se je bilo bati vojske. Francoski vladi se je posrečilo pomiriti duhove in nemška vlada je priznala Francozem nekatere prednost v Maroku. Včeraj se je sošla v španskem mestu Algeriras konferenca zastopnikov vseh držav, ki zasledujejo svoje koristi v Maroku. Upanje je, da se mrim potem poravnata to preporno vprašanje. Iz Berlina poročajo, da se je z ozirom na to vprašanje izjavil nemški cesar nasproti ruskemu državniku Kokovcevu: „Pač bi moral biti ner, ko bi za vsako ceno hotel imeti vojsko“.

Brzjavna progla vladi-vostok-Nagasaki.

Kodanj. Velika severna brzjavna družba poroča, da je bila 14. t. m. zopet otvorenja brzjavna progla med Vladivostokom in Nagasaki, ki je bila početkom rusko-japonske vojne od Rusije in Japonske pretrgana.

Volitev francoskega predsednika.

Včeraj popoldne so volili prist. ši leve francoske zbornice in senata za neizkušnjoo predsednika. Fall è es je dobil 416. Doumer pa 191 glasov. Republikanci so nato proglasili Fall è esa za svojega kandidata. Doumerjevi pristaši pa še niso izgubili peguma in trde, da Doumer še lahko dobi večino pri današnji volitvi.

Srbsko-bolgarska carinska zveza.

V zadevi srbsko-bolgarske carinske zveze je bil včeraj na Dunaju skupni ministrski svet. Vsi sklepi so bili soglasni in ni bilo nikakega nasprotstva med ogrskimi in avstrijskimi ministri. Listi trde, da je vztrajala avstrijska in ogrska vlada na svojem starem stališču.

„Pol Corr.“ poroča, da je naročila bolgarska vlada carinskim uradom, naj obnavljajo avstrijsko blago po najbolj ugodnih postavkah bolgarskega car. tarifa. Tudi Avstrija je izjavila, da bo uporabljala do preklica za uvažano bolgarsko blago najnižje postavke car. tarifa.

„Zeit“ priobčuje izjavo bolgarskega finančnega ministra Pajakova, da je Avstrija le prekinila in ne pretrgala pogajanja med Avstrijo in Bolgarijo. Bolgarija ve, da hoče pritiskati Avstrija na Srbijo, a Bolgarija ne more priznati izpremembe carinske zveze vsled pritiska. Srbski poverjeniki na Dunaju so izjavili, da so prepričani o sporazumu med Avstrije in Srbijo. Belgrajski vladni krogi so pripravljani na gospodarski boj z Avstrijo, a sadijo, da ostane Avstrija v tem boju osamljena, ker se Mažari prijazni carinski zvezi med Bolgarijo in Srbijo in hoče tudi Nemčija pospeševati zvezo.

Nemiri in upor v Rusiji.

V Peterburgu so zaprli svet delavskih zastopnikov in zaplenili vse spise. Vladni krogi sodijo, da je vsled tega zelo otežkočena nadaljnja delavska organizacija.

V Peterburgu so razgnali tajen vojaški shod, ki je bil v stanovanju nekega dijaka. Zaprli so med drugimi tudi več mornarjev in nekega praporščaka. Zaplenili so tudi veliko revolverjev in oklicov, kakor tudi tajnih spisov.

Helsingforski stavkujoči telegrafisti so izjavili, da ni mogoče več vzdržati skupnosti med stavkuječimi telegrafisti in sme vsak zopet pričeti z delom. Stavkarski odbor se razpustili.

V Penzi je bil ustreljen na cesti generalni poročnik Lisovski; v Irkutsku je bil umorjen policijski načelnik.

V gorski in kuseški guberniji so proglasili vojno stanje. Železniške postaje do Gor so zasedli vojaki. Vojaki prodirajo proti Mihajlovu in Borsolijau. Nekaj postaj so razdrli kmetje. Luravski predor je zaprt. Proti Kutajsu prodirajo vojaki od treh strani.

V Rostovu ob Donu se odkrili tajno tovarno za patrene. Našli so veliko patron in štiri bombe.

Guverner v Varšavi je zapovedal, da merajo vsi napisi nad prodajalniciami poleg poljskega imeti tudi rusko besedilo.

Ministrstvo je sklenilo, da v Peterburgu tudi še nadalje ostanejo zaprte vse višje šole.

Dnevne novice.

Naša delavska organizacija in volivna pravica.

Z ozirom na sklepe kršč. socialnega vodstva dunajske delavske organizacije objavljamo to-le: Izvrševalni odbor kršč. soc. delavstva v Ljubljani je sklenil že v seji dne 6. t. m., da se z ozirom na sedanji položaj delavstva tak štrajk opusti; v slučaju, da bi vlada ali državni zbor ne ugodila zahtevi po splošni in enaki volivni pravici, se prirede protestne manifestacije. Razlogi: Generalni štrajk bi zahteval ogromno žrtev. Organizacija nima denarja, da bi vzdržale stavko do uspeha. Vsak neuspeh bi pa delavstvu silno škodoval. Dlje se je v isti seji sklenilo zahtevati, naj zadostuje trimesečno bivanje v kakem kraju za doseg volivne pravice za vsakega volivca brez razlike in uvede proporcionalni sistem. Tozadevno zahtevo je izvrševalni odbor predložil „Slovenski zvezi“. Uditelji volivnih imenikov je mogoča, če so volivci tri mesece pred sestavo v dotičnem kraju in to tudi zadostuje, da se izključi volivna goljufija. Temu sklepu ie pridil tudi zaupni shod delavcev v Ljubljani dne 11. t. m., in delavstvo na Savi dne 14. t. m. Izvrševalni odbor.

Slovensko uradovanje kranjskega deželnega odbora. Kranjski dež. odbor je izdal na vse podrejene urade naslednje navedilo: Kranjski deželni zbor je sklenil, da mora deželni odbor poslovati z vsemi c. kr. uradi na Kranjskem, in z vsemi avtonomnimi uradi v deželah koder prebivajo Slovenci, v slovenščini. Istotako morajo deželni uradi tudi pri občevarju z ministrstvi in višjimi vladnimi uradi posluževati se slovenščine. Z ozirom na ta sklep je uradna korespondenca posebno z dež. odbori v Gorici, Poreču, Gradcu in Celovcu in z mestnim magistratom v Trstu, s ces. namestništvu v Trstu in Gradcu ter z vsemi okrajnimi glavarstvi, ki obsegajo slovenske okraje, slovenska. — Uradnim vodjem je naročeno strogo gledati na izvršitev tega sklepa.

Proti baronu Heinu. Bivši naš ljubi dež. predsednik baron Hein tudi sedaj, odkar je moral bežati s Kranjskega, nima mirnih uric. Vedna smola ga spremlja povsodi. Ko je odšel s Kranjskega, se mu poverili provizorično vodstvo sanitetnega departementa. Po smrti sekc. načelnika dr. pl. Kusyja je bil imenovan za referenta min. svetnik dr. Dainer in podrejen Heinu. Proti dejstvu, da stoji na čelu avstrijske sanitetne uprave mož, ki je jurist, ne pa medicinec, je sklenila dunajska zdravn. zbornica ostro pretestno resolucijo v kateri tudi pozivlje vse dunajske zdravnike, naj skupno nastopije v tej zadevi. Pričakovati je, da bodo vse avstrijske zdravniške zbornice in zdravniška društva zavzela enako stališče ter da bodo delovala na to, da se odpravi zadeva, ki je sramotilna za vse zdravništvo in zdravniško znanost. Heina torej nikjer ne marajo, vlada ima z njim le s tnesti, zato bi bile najboljše, da ga pošlje v „zasluženi“ pokoj. Pripravnega mesta za tega pregnanega predsednika itak ni nikjer, da bi mogel pokazati tiste svoje sposobnosti, ki jih je kazal na Kranjskem.

Iz medvodske občine prinaša „Nared“ neprenehoma lažniva in hujskajoča poročila, ki so le dokazi grozne liberalne podivjanosti. Z Bretovo afero so se liberalci blamirali, a motil bi se, kder bi mislil, da bodo zaradi izpregledali. Sodišče vodi preiskave zaradi znanih sorskih dogodkov, ko se se Bretovi pristaši ustavljali crožnikom in je prišlo do obžalovanja vrednih izgrediv. Cez štirideset oseb je vsled tega v kazenski preiskavi, a liberalci le še dalje hujskajo. Po občini širijo vest, da se liberalcem pred sodiščem ni ničesar bati, češ, kaznujejo se le „klerikalci“. To prepričanje imajo liberalci tod, in zato se ni čuditi, da so v svoji sirovosti nepoboljšljivi. Ni dolgo tega, kar je veznik, ki je peljal g. Brajca, dobil s polenom po glavi. Ko je gospod župan peljal g. Brajca v Soro, so leteli kamni za njimi. To je posledica neprestanega hujskanja, kajti g. Brajec je popolnoma miren in ne dá niti najmanjšega povoda nasproti-

kom, da bi ga sovražili. Se celo poročati neče o krivicah, ki mu jih delajo liberalci, in se izve vsak napad nanj prej od drugih, kakor od njega. Kaki ljudje so ti od „Naroda“ tako milevani liberalci, kaže pa sledeči dogodek. Dne 12. t. m. zvečer je prišel neki liberalec streljat pred kaplanije Dvakrajce ustrelil, in začel nato metati kamenje v okna, tako da je pobil deset šip. To je kultura, ki jo je proslavljal ekspenzarja lačni odvetaik dr. Tavčar v Sori! Tako daleč je prišlo, ker se liberalci vedno bili tudi od oblasti podpirani. Spominjamo le na to, kako je neki liberalec spravil od tod poštenega in dobrega nadučitelja. Z aj je pa skrajni čas, da se enkrat naredi brezvestnim hujskarijam konec. — Državno pravdaštvo naj išče za vzroke in razvidjanosti in naj prime one, ki so in zakrivili.

Idrijski Kristan pa dr. Eldersch. Na nedeljskem idrijskem shodu je „edin“ zmožni“ idrijski socialni demokrat ostro napadal izvrševalni odbor avstrijskega krščansko socialnega delavstva, ker je izjavil, da naj volijo po splošni in enaki volivni pravici oni, ki stanujejo šest mesecev v enem in istem kraju. Ant. Kristan je zelo zaveden mož, in če on kaj reče, ga ubegajo vsi idrijski organizirani socialni demokratje, ki vržejo vsakega iz stranke, ki samostojno misli in ugovarja g. f. d. v. beljnu in odpadniku od katoliške vere, ki se pa odkrije na shodih, ko zvoni angeljevo čiščenje, seveda če so krščanski socialci v večini. No, Kristan je trdil v Idriji, da pomenja sklep izvrševalnega odbora avstrijskega krščansko-socialnega delavstva volivni rop. Kako sodijo o tem b. l. j. vis. ki socialnodemokratski voditelji, kakor idrijski socialnodemokratski samodržec, nam izpričuje danes došlo poročilo o socialnodemokratskem shodu dne 16. t. mes. v Opavi. Tudi socialnodemokratski voditelj dr. Eldersch je na tem shodu izjavil, da naj obsega volivni zakon določilo, po katerem naj volijo oni, ki stanujejo šest mesecev v dotičnem kraju. Dr. Eldersch sicer zahteva za delavstvo manj, kakor krščansko-socialno delavstvo ljubljansko, ki se je izreklo za trimesečno bivanje. a vsekakor je zanimivo, da je socialnodemokratski voditelj dr. Eldersch za to, kar imenuje idrijski Kristan — volivni rop.

„Slovenski Narod“ še dalje klobasa o „goljufijah“, ki so pa same v fantazijah „poštenjaka“ Seliškarija in kate-remu „Narod“ sam toliko zaupa, da včeraj že odklanja popolno uredniške odgovornost za Seliškarijade. O „goljufijah“ naj bodo tiho ljudje, ki imajo na hrbtu bilanco žalske pivovarne in druge slične stvari.

— Pasivna rezistenca zdravnikov. Nizjeavstrijski zdravniki so zagrozili s pasivno rezistenco, ako se jim ne zviša tarif pri cepljenju koz; saj ima celo vsak živinozdravnik 80 v, ako vcepi živali sredstvo proti kaki bolezni, a zdravnik ima za enega človeka, ki mu je vcepil kože le 20 vin. Zdravniki imajo še tudi druge zahteve. V svojem oklicu naglašajo, da jih nemore nihče siliti, da cepijo kože, ako nečejo. O nalezljivih boleznih bodo na pristojna mesta sicer pošiljali poročila a bolezni same ne bodo imenovali. — Tudi štajerski zdravniki se nezadovoljni s svojim položajem Pasivna rezistenca se ima pričeti s 1. februarjem.

— Umrl je v Zagrebu umirovljeni član hrvaškega dež. gledališča operni pevec V. Teruzzi.

— Potresi na Bolgarskem. Preteklo soboto in nedeljo se čutili v raznih krajih Bolgarske več potresnih sunkov.

— 200letnica rojstva Benjamina Franklina, izumitelja strelododa, je danes.

— Pokopali so v Trstu revizorja državnih železnic gosp. Josipa Klan-serja.

— Ponesrečil v tujini. V Pulebto Colo se je ponesrečil Josip Krašovec. Vžgani plin mu je buhnil v oči, vendar zdravniki upajo, da mu ohranijo eno oko.

— Iz hrvaškega gledališča v Zagrebu se poroča, da je intendat g. Adam Mandrovič, ki je sedaj radi bolehnosti v Nizzi podal ostavke in da be prevzel upravo gledališča ravnatelj gosp. Andrija Firan.

— Utopljeneo. Dne 15. t. m. so našli v Kamniku Bistrici zraven vasi Godič v vedoteču Močnikove žage mrtve truplo 50letnega žagarja Janeza Sušnika.

Nesrečnež, znan pijanček, se ga je prevedel navlekel ter v pijanosti našel žalostno smrt.

— »Narodno ekonomijo« po dr. Krekovih predavanjih daje za zasebno porabo literaturo ljubljanski bogoslovci. Gg. duhovniki, ki si jo žele naročiti, naj pošljejo svoje naslove saj do 20. januarja. Literaturo se bo samo za naročnike. Naslov: J. K. P. C. C., bogoslovci.

— Detomor. V Trstu je neka 25 letna Ivana Kulan, dekla pri gospej Emiliji Vrhovac v ulici Nuova, umorila svoje neverno otroka prve dan, in sicer na ta način, da mu je s kuhinjskim nožem prerezala vrat. Mrtvo telesce je skrila v mali zaboj in ga skrila pod pernico svoje postelje. Zločinu je prišel na sled sin gospodinje, ki je opazil krvave sledove na strnišču.

— Iz Vipave se nam piše: Blagovolite popraviti uskovno pomoč, da je kmetijsko društvo gospodu učitelju Bezgu plačalo vino po 35 K in ne 36 K, kakor je bilo tiskano.

— Nevarno je zbolel Matej Mohorčič, mickar v Zrebu, in se priporoča v molitev.

— Slovenska podjetnost. Novotovarno za izdelovanje lanenega olja postavlja Blaž Zabret v Bitofu na Gorenjskem. Te dni bodo postavili stroj, ki pride iz Amerike. — Na Koprnici pri Kranju pa bodo njegov brat Ivan Zabret svojo veliko opekarno (Ringofen) opremil z najmodernejšimi stroji, katere bo gonil parni stroj oziroma elektrika, ki jo bo proizvajal parni stroj.

— Cene goveje živine na dunajskem trgu jako padajo.

— Cena vžigalicam se zviša. Vse avstrijske tovarne vžigalic so sklenile, da zvišajo cene vžigalic za 5 kron pri 1000 ovitkih.

— Zopet nov hrvaški dnevnik. V Zagrebu je bila konferenca hrvaške stranke prava, ki je zaključila, da prične s 1. aprilom izdajati nov strankarski dnevnik »Hrvatska država«.

— Predavanje. V Cerkljah je predaval dne 14. t. m. dr. Krek udom izobraževalnega društva o gospodarskem napredku. Društvo ima nad 100 vnetih članov.

— Tifus v Sarajevu. V bolnici v Sarajevu leži 43 oseb bolnih na tifusu. V sami ulici Franjo Josipa jih je obbolelo 14.

— Tiskarna Leginja in drugovi. »Hrv. tiskarna« v Poni, v kateri se tiskata »Omoibus« in »Naša Sloga« in ki je doslej peslevala pod vodstvom in imenom g. I. Krmpetića, je izpremenila svojo firmo v »Tiskarna Leginja in drugovi«.

— Delovanje tržaške podružnice »Lega« je vsako leto bolj uspešno. Preteklo delo je podružnica sklicala shod, kjer je bilanca izkazala 62 767 K 17 v. d. bodkov in 56 299 K 89 v. siro kov, torej 646728 K prebitka. V pretečenem letu je tržaško mesto darovalo »Legi« 10 000 K več kot lani. Najnevarnejša pridobitev za Lase je šola, ki jo je »Lega« ustanovila pri sv. Ivanu pri Trstu. Sami laški gimnazijci v Trstu se za »Lego« nabrali lepe vsote 1600 K. Za predsednika tržaške podružnice je na shodu bil izvoljen Hektor Daurant.

— Zblaznel je na svojem stanovanju v Gorici v ulici sv. Antona vpokojeni jetičar gospod Anton Valas, katerega so v nedeljo odvedli v goriško norišnico.

— Imenovanje. Gospod Jožef Germ je imenovan za pravega učitelja na novomeški gimnaziji. — Naslov profesor je dobil pravi učitelj na novomeški gimnaziji g. dr. Julij Krek.

— Velika rodbina. V Lesanah na Koroskem živi rodbina, ki šteje 66 članov, in to dvoje roditeljev, desetero njihovih otrok, 49 unukov in pet pravnukov. Roditelji pričakujejo zopet — veselega dogodka.

— Zaupnik liberal. stranke, čedni Sencar je postal glavni pisatelj »St. Naroda«. Ta človek leti v svoje lastno pogubo, ker je izključeno, da bi s takim značajem mogel kdo stopiti v zaupno trgovsko občevarje. — Sedna preiskava je dosegla, da je Seliškar nalagal »Nared« in državno pravdnitvo s svojimi obdolžitvami na načelstvo »Zadružne zveze«. Pozvan, da naj pove vse, kar ve napadnega pri »Zvezi«, je sedaj uhnul in ne ve načelstvu očitati ničesa več ne pravičnega. Zato se je za spravi nad svoje bve kolege v društvu ter blati njihovo osebnost. Ostal je v tem sam sebi zvest, kajti bil je pri vojaki kaznovan in degradiran zaradi tatvine pri tovarišu — Kameradschaftsdiestahl. Najbolj sovraži uradnega vedjo gosp. Rožmana, ker misli, da je ta pisal o njem v »Slovenca«, kar pa ni res. Noben uradnik »Zadružne zveze«, ki jih zdaj napada v »Narodu«, ni najmanj pisal o njem v »Slovenca« — imajo pač višje pojme o časti in kolektualnosti, nego Seliškar. Ni nam treba

prudarjati, da so navedbe Seliškarske zopet netočne in le kažejo, da je mož pri kraju. »Slovenski Narod« ga lahko še dalje rabi, da mu polni prazne predale. Družba »Naroda« je čisto primerna Seliškarsju in Seliškar njej Z njim si pa ne bo n hče mazal rok, kdor kaj drži na svoj ugled pred svetom. Kajti s Seliškarjem se baviti ni znamenje dobrega okusa. On je le še za revizorja žalke pivovarne in za d p snika »Narodovega«. Drugače je opravil svojo vlogo za v dno.

— Mornariške vesti. Križarko »Elisabetta«, ki je bila izluscena v morje leta 1890, bodo docela popravili. Stranske topove ji bodo odvzeli, ker so jih ob visokem morju zagrinjali valovi, razsili pa bodo skladišča za premog. Tako bo ladja postala tudi hitrejša in bo služila za prekooceanska potovanja. V Pulju se se vršile preizkušnje z novo bojno ladje »Ezherzog Friedrich«. Ladja je napravila 2057 milj v eni uri.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje v »Slovenski krščanski socialni zvezi« je bilo precej dobro obiskano. Predmet »Viteška doba v Sloveniji« je poslušalcem zelo ugajal. Na daljevanje se pride. — Prihodnjito rek, 22. t. m., bo predaval g. dr. Aleš Ušeničnik o praznovanju.

Ij Russkij kružok. Redni občni zbor »Russkega kružka« bo v sredo, dne 24. t. m., ob pol 9 uri zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«.

Ij Pobegnil je včeraj zjutraj umobolni 48letni Ivan Taler, oženjeni gostač iz Spodnjih Dan pri Senci, katerega sta pripeljala v Ljubljano dva spremljevalca, da bi ga bila oddala v blaznico na studencu.

Ij Dezertiral je včeraj prostak o. in kr. 27 pešpolka A'ojzij Vyhlas, rojen v Belcanu in pristojen v Gradcu. Pred begom je ukradel svoje tovariše.

Ij Pomnožena »Društvena godba«. Da bude zabavam predpustne sezone mogla laže ustrezati, pomnožilo se je mošvo te godbe na 24 mož, na kar se opozarjajo gostilničarji in kavarnarji.

Ij Smeti v Ljubljani. Mestni magistrat razkriša: H sei gospodari, naj naroče v hišah stanujočim strankam da si najkasneje do meseca februarja 1906 nabavijo po 60 cm dolge, 30 cm široke in 30 cm visoke lesene zaboje, katere bo ob prihodu voza za smeti postavljati pred hišo. Prestopki tega ukaza se kaznujejo z globo do 200 kron; v slučaju nezterljivosti pa z zaporom po en dan za vsakih 10 kron.

Razne stvari.

Najnovejšo.

Oče ustrelil sina in sebe. Na Dunaju je uradnik Dvorzak vsled velike nervoznosti smrtno nevarno obstrlel svojega 2½ leti starega sina in potem sam mega sebe ustrelil.

Velika nova zlata polja so odkrili v ameriških zedinjenih državah.

Stavka mornarjev. Stavke Lloydovih mornarjev ne bo, ker se desegli zvišanje plače za 20 K na mesec, pač pa groze mornarji parobrodne družbe »Avstro-Creata« s stavko, ako se jim ne ugodí. V Sibeniku stavkajo mornarji družbe »Negri & Comp.«

Poslanec dr. Lecher name rava odložiti svoj mandat in se za nekaj časa odtegniti političnemu življenju.

Roparsko družbo 14 remunskih kmetov so prijeli orožniki pri Pančovi po krutem boju, v katerem je bilo ustrelenih devet reparjev in orožniški postaje vodja.

Petres so včeraj ob 4 uri zjutraj čutili tudi v Verbo, okraj Nitra na Ogrskem. Več hiš je dobilo velike razpoke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. jan. Na dnevnem redu prve seje drž. zbora, ki bo 30. t. m. je predloga o vojaških novicah, poročilo v zadevi diž. uradnikov, poročili davčnega odseka in odseka za kmetijske zadeve.

Dunaj, 17. januarja. Listi poročajo, da so se res vršila pogajanja za parlamentariziranje ministrstva, a da se je izpoznalo, da v sedanjih razmerah ni mogoče, da bi Pacak, Dzieduz-y-ki in Derschatta stopili v kabinet, ni pa izključeno, da se kabinet pezneje parlamentarizira.

Dunaj, 17. januarja. Grof Sternberg ima jutri v društvu »Zion« predavanje o židovskem vprašanju.

Dunaj, 17. januarja. Zastopniki strank gosposke zbornice danes dopoldne nadaljujejo posvetovanja o reformi gosposke zbor-

nice. Danes popoldne pride k seji skoro gotovo tudi Gautsch, da razloži svoje tozadevne razmisleke.

Dunaj, 17. jan. Fejervary je bil danes pri cesarju v audienci in izjavlja, da sta se, ker je situacija neizpremenjena, menila le o navadnih zadevah. Popoldne odpu tuje v Budimpešto.

Budimpešta, 17. januarja. Državni poslanec grof Sternberg je poslal izvrševalnemu odboru ogrske kolonije v roke grofa Julija Andrasyya odpitno pismo, v katerem predlaga, naj si Mažari izvolijo izvedne in manjšine obeh zbornic regentstvo, kateremu naj predseduje član ogrske hiše Leopold Salvator ter naj to regentstvo v vseh zadevah stoji cesarju ob strani, kajti sicer bo država doživela še mnogo takih ponižanj, kakor sedaj v Srbiji in Bulgariji.

Budimpešta, 17. januarja. Nekateri listi poročajo, da bodo voditelji ogrske koalicije pozvani k vladarju.

Zagreb, 17. jan. Hrvatski sabor bo koncem meseca januarja razpuščen, nove volitve pa bodo sredi marca.

Belgrad, 17. jan. Med Srbijo in Bolgarijo se snuje železniška zveza.

Zader, 17. jan. Tu so pričele stavkati perice, ker jim je občina povišala pristojbine, katere so morale mestu plačevati za prostor.

Rim, 17. januarja. Tukajšnji delavci prirede 22. januarja poldnevni štrajk v znak simpatij do ruskih delavcev.

Pariz, 17. jan. Nepopisna napetost vlada vsled današnje izvolitve predsednika francoske republike. Skoro gotovo bo izvoljen že pri prvem glasovanju Fallieres.

Skoplje, 17. jan. Tu se razširjene vesti, da izbrukne poleti v Makedoniji velika vstaia.

Samara, 17. jan. Vsled eksplozije je policija odkrila tajno tovarne bomb.

Irkutsk, 17. januarja. Promet na železnici se vedno ni reden. Brzevlaki ne vozijo. Vojaki vlaki vozijo na dan samo trije.

Tiflis, 17. januarja. Gruzijski duhovniki so sklenili, da postane gruzijska cerkev samostojna, in bodo to javili svetemu sinodu.

Odessa, 17. jan. Od tu gredo čete na Kavkaz. Iz Sevastopola odploveta tja dve oklopnici. Revolucijski odbor kmetov je proglasil vsa privatna posestva za last kmetov.

Peterburg, 17. januarja. Car je poslal patrijarhu Antoniju reskript, v katerem pravi, da je treba prirediti sestanek za reformo ruske cerkve.

London, 17. jan. Do 11. ure včeraj ponoči je bilo izvoljenih 146 liberalcev, včevši 21 zastopnikov delavske stranke. — Unionistov je izvoljenih doslej 45. Stranka sedanje vlade je pridobila 78 mandatov.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, srednji zračni tlak 786.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Mebe	Padavina v mm. v 24 urah
16	9. sveč	746.1	-2.1	brezvetr.	del. obl.	
17	7. zjutr.	745.8	-4.7		megla	0.0
17	2. pop.	743.1	1.8	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. -3.1°, norm. -2.5°.

!Ugodna prilika!

Hiša

z gostilno v LJUBLJANI na lepem prostoru z nad 2000 kron dohodka in

= 65 orolov =

(20 — 25 letnega) smrekovega nasada (nad 100.000 drevesc) 6 km od Novega mesta oddaljeno

se proda

pod ugodnimi pogoji.

Natančna pojasnila daje Fran Tomc, Resljeva cesta štev. 3, pismeno. 97 3-2

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 16. januarja 1906.

Založbeni papirji.	Dinar	Štange
4% majeva renta	100.—	100.20
4% srebrna renta	99.95	100.15
4% avstrijska krona renta	100.15	100.35
4% zлата renta	117.80	118.—
4% ogrska krona	96.30	96.50
4% zлата	114.40	114.60
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.—
4% posojila mesta Split	100.65	101.65
4% Zader	100.—	101.—
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.45	101.65
4% češka dež. banka k. o.	99.75	100.25
4%	99.75	100.20
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.45	101.40
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	106.40	107.40
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4%	100.—	100.40
4%	100.—	101.90
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.25	101.25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	100.—
4% prior. dol. žel.	99.50	100.—
3% juž. žel. kup. 1/2%	316.85	318.85
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.70	101.75

Štange.

Srečke od 1. 1860%	192.50	194.50
„ 1864	290.—	291.—
„ tizake	161.40	163.40
„ zem. kreditne I. emisije	297.50	307.50
„	299.50	309.50
„ ogr. hip. banke	264.—	269.50
„ srbake á fra. 100%	113.—	112.—
„ turske	147.75	148.75

Basilika

Kreditne	29.—	28.—
Inomoške	477.—	486.—
Krakovske	78.—	83.—
Ljubljanske	93.—	100.—
Avstr. rud. križa	62.—	68.—
Ogr.	52.25	54.25
Rudolfove	73.50	75.50
Salcburške	59.—	62.—
Dunajske kom.	72.—	76.—
„	530.—	540.—

Delnice.

Južne železnice	119.60	120.60
Državne železnice	616.50	667.50
Avstr. ogrske bančne delnice	1631.—	1640.50
Avstr. kreditne banke	672.—	673.—
Ogrske	790.2b	791.—
Živnostenske	246.—	246.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	60.2—	65.—
Alpinske montan	525.25	526.25
Praške žel. ind. družbe	2588.—	2600.—
Rima-Murányi	528.50	524.50
Trbovlske premog. družbe	279.—	281.50
Avstr. orožne tovr. družbe	560.—	565.—
Češke sladkorne družbe	158.—	162.—

Valute.

C. kr. cekin	11.34	11.38
20 franki	19.11	19.14
20 marke	23.52	23.59
Severni	23.96	24.02
Marke	117.525	117.725
Laški bankovci	95.50	95.70
Rubli	250.75	251.50
Dolarji	4.84	5.—

Trgovski pomočnik

vešč slovenščine, hrvaščine, nemščine in nekoliko laščine, kateri se je izučil v večji trgovini mešanega blaga, želi **premeniti službo.** 12 9-5

Naslov pové upravništvo legalista.

Sprejme se v prodajalno z mešanim blagom dobro izvežbana

prodajalka

v manufakturi. Prednost imajo srednje starosti. Več se izve pri gosp. I. Modicu v Novivasi pri Rakeku. 111 3-1

Išče se 107 1

voditeljica

za mednarodno panoramo.

Biti mora postavna gospodična ali vdova, zmožna obeh deželnih jezikov in finega nastopa. Kompetentninje naj se oglase pri tvrdki **R. Miklauc v Spitalski ulici 5.**

Gösska pivovarna

na Sv. Petra cesti

106 3-1 priporoča svoje

Gössko marčno pivo

iz pivovarne Gösske akcijske družbe, ki je bilo dne 10. januarja 1906 odlikovano na dunajski mednarodni kuharski razstavi.

Florianz, restavrat.

Dobre in dobro ohranjene

gosli

kakor tudi nekaj **not** je po ceni **naprodaj.** 112 3-1 Kje, pove upravništvo »Slovenca«.

Tisk »Katoliške tiskarne« v Ljubljani.

Shod v Idriji.

V nedeljo je sklicala Slovenska Ljudska Stranka v Idriji shod. Dasi je bil shod po § 2. zberovalnega zakona, se bili na shod povabljeni in so prišli tudi zastopniki socialne demokracije in pa vse časti vreden idrijski občinski tajnik. O delovanju deželne zbornice je poročal gospod deželni poslanec dekan Arko, debate se je udeležil sodrug Kristan, ki ni vedel drugega očitati Slovenski Ljudski Stranki, kakor da ni prav, ker ni bil ta shod javen.

O drugi točki: „Razmere v idrijski občini“ je poročal gospod katehet Oswald. Govoril je stvarno in podprl svoja očitavanja o res „liberalnem“ gospodarstvu v idrijski občini s številkami.

Na shodu navzeči občinski tajnik gospod Novak je molčal in se ni udeležil razprave. Pač pa je govoril zopet sodrug Kristan, ki je tako klobasal, da kaj takega nismo še z lepa čuli. Še Linhart prekosi v zavijanju. Rekel je, da naši možje niso izpolnili svoje dolžnosti v občinskem odboru, dasi se mu je dokazale pozneje, da so ravno naši možje Kristana poučili o položaju. Povedal je, da hočejo socialni demokratje pri prihodnjih idrijskih občinskih volitvah nastopiti v tretjem razredu samostojno. Rekel je tudi, da ko je bil on bolan, ni poslal nobenega namestnika v občinski svet, ker ni bilo v socialnodemokratskem načelniku konsumnega društva nobenega sposobnega moža, in če bi bil naredil njegov namestnik kake „oslarije“, bi bil le sam zanj odgovoren. Pozneje je te besede popravil, a padle so in dokazujejo, da je Kristan po svojem mnenju edino zmožni socialni demokrat v Idriji, idrijski socialni demokratje pa v občinskih zadevah veliki nevedneži. Ostro je pa Kristan napadal liberalne idrijske klike.

Kristana sta z lahkoto zavračala občinski svetnik delavec Kavčič in pa gospod Oswald. — Moškerc iz Ljubljane je govoril o delavskem časopisu in o socialnih dolžnostih občine. Kristan je v svojem nasprotnem govoru grajal „Naše moč“ in rekel, da se je ustanovila zaradi podražanja mleka v Ljubljani. Napadal je tudi „Slov.“, češ, da je potegnil s kmeti in ne z delavci. Da je napadel ob tej priliki tudi duhovne, je pri njem samebsebi umeval. Moškercu ni ostal dolžan odgovora. Povedal mu je, da je bilo sklenjeno že na sestanku gorejskih delavskih društev meseca aprila ustanoviti samostojni kršč. soc. delavski list, da se pa kaj takega ne zgodi čez noč, razume menda tudi Kristan. Najodločnejše je pa zavrnil Kristana, češ, da je „Slovelec“ v znanem mlečnem vprašanju nastopil proti delavstvu. „Slovenec“ je kot ljudsko glasilo razpisal anketo in priobčil dopise za in proti podražanju. Govornik sam je govoril javno na shodu, dasi član „Slovenčevega“ uredništva, proti podražanju mleka.

Shod je trajal od četrta na 5 do 8 zvečer, udeležencev je bilo 300, predsedništvo naše „Narod“ pa piše, da so imeli klerikalci v nedeljo v Idriji slab dan. Pravi, da se je nam prav slabo godilo in „se bili končno veselili, da so jo odkurili“. Seveda so jo odkurili veselo, ko je bil skoraj štiri ure trajajoč shod končan. Kako „slab“ dan je bil v nedeljo za Slovensko Ljudsko Stranko v Idriji, pa najbolje dokazujejo, da sicer jako zgovorni in v računih natančni Julce ni izpregovoril niti besedice. Slab dan je bil za idrijsko liberalne klike, a za Slovensko Ljudsko Stranko časten.

Ženski oddelek „Slov. kršč. socialne zveze“.

je praznoval v nedeljo svojo obletnico. Zjutraj ob 7. uri je bilo v križevniški cerkvi cerkveno opravilo s skupnim obhajilom društvenic. Zvečer ob 6. uri pa se je zbralo natlačeno polno občinstva v dvorani „Slov. kršč. soc. zveze“ v Franciškanskih ulicah. Predsednica ženskega oddelka gospa Manfreda je pozdravila navzoče povdarjajoč važnost društva. Skrb za delavsko žensko je skrb za najvažnejši del naše družbe. Brez dvoma je delavski stan najvažnejši izmed stanov. Tem važnejši je torej poklic žene v tem stanu. Na eni strani mora delavka služiti si kruha skupaj z moškimi svojimi tovariši, na drugi strani pa mora vzgajati delavske otroke, biti v pomoč in tolažba svojim možem-delavcem. Da žena to svojo nalogo dobro izvrši, mora biti tako vzgojena. Tako vzgojo pa delavki more dati le društvo. In naše društvo dobro vrši svojo nalogo, seveda po svoji moči. V socialnem kurzu se delavkam daje prilika, poučiti se o stanovski važnih zadevah; lepa knjižnica je odprta društvencam, ki jo tudi pridno porabljajo. Društvo ima tudi „Cebelico“; pevski peduk vedri srca, isto tako deklamacije in igre. Društvenice se tudi podučujejo v šivanju, vezanju, likanju po spretnih močeh. Le škoda, da ni večjih prostorov, da bi se peduk še bolj razvil. — Delo, ki ga opravlja društvo, je plemenito, in članica, ki

pristopi, ne izgubi ničesar dobrega, pač pa dobi priložnost, da se izpopolni v vseh ozi-rih. Bog daj obilo podpornikov društvu. V tem smislu pozdravlja vse goste, proseč jih, naj še nadalje ostanejo naklonjeni društvu. „Bog Vas živi! Bog živi naše društvo!“

Po teh lepih besedah gospe predsednice, ki se našle živahen odmev v vseh navzočih, je lepo zapel društveni mešanizbor: „Ojz Bogom, ti planinski svet!“

Nato je govoril g. dr. Jančič slav-nostni govor. Društvo je primerjal godev-njaku, ki praznuje svoj rojstni dan. Najprvo se vsak spominja sam pri sebi Boga, potem pa praznuje dan slevesne z drugimi. Druš-tvenice so se zjutraj zbrale, da se zahva-lijo Bogu za blagoslov, s katerim je bilo mogoče društvu delovati, sedaj so se pa zbrali prijatelji društva, da na zunaj pro-slave obletnico. Društvu želi, da bi veselo prospevalo, se širilo, razvijalo in tako vedno več dobrega lahko storilo.

Nato je deklamiral gđ. Zakraj-shek pesem „Naša Meta“ in gđ. Sliber Medvedovo „Smrt nevesta“. Gospodični de-klamatoriki sta morali obe ponavljati svoji deklamaciji. Mešani zbor je zapel še par lepih pesmi. Vse je bilo res lepo.

Igra: „Jeza nad petelinom in kes“ je uspela jako dobro. Vsa čast vrlim igralkam. Zasluzijo vse priznanje! Vse se je razhajalo veselih obrazov; prireditelj je bila lepa, ude-ležba najlepša. Drugič bo treba večje dvo-rane!

Ženskemu oddelku „Slov. kršč. soc. zveze“ tudi mi čestitamo na uspehih, ki jih je dosegel in mu jih želimo tudi za prihod-njost.

Književnost in umetnost.

* Slovensko gledališče. Vsaka stvar se obrabi; tako je tudi pri nas z opero, ki se ne more vzdržati na višini popolnosti če se večkrat ponavlja. Včerajšnja predstava opere „Zvonovi kerneviljski“, — dasi že peti — je precej zaostala za prejšnjimi. — Peta se je sredi jedro; te bi ne bilo po treba. Zlasti ni potreba, da bi bili pevci v disharmoniji z godbo ter da bi se z orke-strom lovili v taktu. To smo pa včeraj res občutili. Ženski zbor letos dosledno ne pa-rira! S solisti smo bili zadovoljni ter po-hvalno omenjamo gg. Liera in Oržels-kega ter gđ. Rindovo. Gđ. Ko-ševar je vabi bila lahko boljša; peta je s preveč motnim glasom Gasp. Z a o h ima sicer nesiguren nastop in igre začetnika, a v pevskem oziru res nimamo povoda prito-ževati se čeznj. Nam je ugajal Debil je v dar šopek svežih cvetlic. Gledališče je bilo precej dobro obiskano.

V petek, dne 19. januarja se uprizori zopet po večletnem presledku Weber-jeva krasna romantična opera „Caro-strelec“.

Od 18. marca l. 1821, ko se je pela ta opera prvič — do sedaj se uprizarja taista na vseh svetovnih odrih ter dosega povsod in vedno velikanske uspehe. Tudi na slo-venskem odru je doživela ista že mnogo le-pih večerov. V njej nastopijo operne pevke: Skaleva, Rindova, ter gospodje Orželski, Oufednik, Betetto, Zach. Režija je v spretnih rokah g. Raneka. — Kot gost nastopi v sicer mali pa krasni vlogi eremita g. Patci-ka soprog vrle dram igralke Kreisove. Gos-pod Betetto poje prvič prelepe partijo lovca Gašperja ter ima priložnost pokazati vse vr-line svojega lepega organa.

* Kratka katehetika s praktičnimi pejasnili. — Anton Kržič, c. kr. profesor verouka v Ljubljani. Ponatis iz „Slovenskega učitelja“ 1905. Založilo druš-tvo „Pripraviški dem“. Tatisnila „Kato-liška tiskarna“. V Ljubljani 1906 Strani 60 v veliki osmerki, cena 50 v., po pošti 10 v. več.

Odkar so Slomškove Drobince l. 1855. objavile „katehetiko“, ki jo je sestavil Jožef Rozman, takratni učitelj v begoslovnici v Sentandražu na Koroškem, še ni prišla na svetlo knjiga, ki bi jo bolj potrebovali, ka-kor je ta, ki jo zgoraj omenjamo. Ne da se tajiti, da je zlasti zadnja leta katehetično slovstvo nekake zastale. Ni čuda! Druge stvari, ideje, ki zanimajo najširšo javnost, se splavale v ospredje in take je leglo v ozadje te, kar ne zadeva širokih slojev. A čas je, da se za katehetiko in kateheze, za to ominentno socialno delo, zavzamejo zo-oet vsi, ki so poklicani delovati na tem polju. V to svrhu je g. profesor A. Kržič z gori označeno knjigo v resnici novega olja priliz svetilnici katehetičnega delovanja. — Uverjeni smo, da bodo po njej segli ne le katehetje, ampak tudi učitelji. Knjiga je zasnovana tako, da podaja temeljni nauk o katehazu, katekizmu, o katehumenih in ka-tehezi. Teoretična načela pa podpira pi-satelj povsodi s praktičnimi zgledi. Želimo, da se knjiga, ki dela čast pisatelju, čim najhitreje razširi med katehete in učitelje. K.

Koroške novice.

k Osebnost. Zunanje ministr-stvo je imenovalo absolviranega konzular-nega akademika Roberta barona Heina, sina koroškega dež. predsednika za konzularnega atašaja.

k Obilno divjačine je letos na Koroškem. Baje še ni bilo takega plena kar pomnijo stari lovci.

k Tifus vzemirja v Zknežji vasi pri Celovcu.

k Odlikovani nadučitelj. Vpo-kojeni nadučitelj Jožef Vončina v Skočidolu je dobil za svoje 40 letno zvesto službovanje častno svetinjo.

k Boj za mleko imajo v Celovcu.

k V ognju smrt je našel gozdar-ski hlapec Matija Janner v gozdovih pri Spitalu ob Dravi. Sam je ležal v leseni koči, ko je izbruhnil ogenj. Ni se mogel več rešiti in je zgorel.

k Roko je odrezal stroj za re-zanje krme hlapcu Valentinu Win-terju v Travaskavsi.

k Beljaški okrajni glavar je postal častni občan sledečih občin: Koberca, Pliberk, Polje, Bekštajn, Marija na Zili, Trebno, Varnberg, Landskron in Pu-šcava.

k Zaradi izgubljene pravde se je obesil v Gruzijah pesestnik An-drej S.

k Osebnost. Okrajni nadko-misar Leo baron Lazarini v Šma-horju je dobil naslov in značaj okrajnega glavarja.

Štajerske novice.

š Za Žičkarjev spomenik so darovali p. n. gg.: Matija Stoklas župnik, 3 K; Jožef Vodošek, kaplan, 2 K 40 v.; na Sentjanževu v Braslovčah v župnišču zbrani gostje po g. dakanu Jak. Hiberniku 21 K; Janez Rupnik, nadučitelj v pek., 4 K; Jožef Tombah dekan, 4 K; Franc Hlastec župnik, 10 K; Ferd. Roš, dež. poslanec, 5 K; Josip Valenčak, župnik v pek., 3 K; Gregor Pre-sečnik, župnik, 3 K; G. Radav iz Sloven-gradca, 5 K; Jur. Šelih, župnik, 10 K.

š Poročila se je v Št. Vidu pri Pruju posest. hči Marija Kmetec s finanč. nadstražnikom Ivanom Pazonom iz Pruja.

Št. 277/05
Pr.

Razpis
mesta računskega praktikanta.

Pri deželnem odboru je izpraznjeno mesto računskega praktikanta z adjutom 1000 K in 20% draginjsko doklado.

Pogoj za vsprejem je dovršitev kake srednje šole ali pa poleg do-vršitve nižjih razredov kake srednje šole z dobrim uspehom napravljeni izpit iz državnega računostvoja.

Tozadevne, s krstnim in domovinskim listom, zdravstvenim spriče-valom ter z dokazili o dovršenih študijah in znanju slovenskega in nem-škega jezika v govoru in pisavi opremljene prošnje vložiti je do

31. januarja 1906

pri podpisnem deželnem odboru.

82 3-2

Deželni odbor vojvodine kranjske
v Ljubljani, dne 10. januarja 1906.

Razglas.

Podpisano oskrbnništvo konkurzne mase tvrdke I. I. Kantz v Ljubljani naznanja s tem, da se bode

dne 23. januarja 1906

dopoldne ob 10. uri pri tukajšnji c. kr. okrajni sodnji, v izbi št. 16 vršila

javna dražba

sledečih zemljišč:

a) polovica vl. št. 45 k. o. Trnovsko predmestje, obstoječega iz hiše št. 9, Konjušne ulice, z gospodarskim poslopjem, vrta parc. št. 87/2 in 90 ter paš-nika parc. št. 66.

b) zemljišča vl. št. 4 k. o. Gradišče predmestje, obstoječega iz hiše št. 2, s tremi gospodarskimi poslopi, parno pekarno in vrta parc. št. 90,

c) zemljišča vl. št. 363 k. o. Dobrova, obstoječega iz tovarne za kis in in opeko, hiša št. 46 na Dobrovi, gospodarskih poslopi, vrta in travnikov, s pritliklo vred, ki sestoji ad b) iz različnih strojev in potrebščin za parno pekarno, ad c) iz po-trebščin za tovarni in gospodarskega orodja.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, so določene vrednosti od a) na 48.000 K, ad b) 125.000 K, ad c) 108.000 K in pritliklinam ad b) na 20.000 K, ad c) na 4600 K. Ad a) ni nobene pritlikline.

Najmanjši ponudek znaša ad a) 24.000 K, ad b) 72.500 K, ad c) 56.300 K.

Vsak ponudnik mora predložiti pred začetkom dražbe vadij in sicer ad a) v znesku K 4800, ad b) v znesku K 14.500 in ad c) v znesku K 11.260.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hi-potekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd., smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri tukajšnji c. kr. okrajni sodnji v izbi št. 18 ali pa v pisarni podpisanega oskrbnika konkurzne mase med opravljenimi urami.

108 2-1

Dr. Fr. Tekavčič

oskrbnik konkurzne mase tvrdke I. I. Kantz v Ljubljani.

Izvrstno praženje kave električnim potom.

Z najpopolnejšo strojno napravo se kavna zrna pražijo popolnoma enakomerno in tako dobiva čist, dobrodišeč, okusen pridelek, ki je prijetnega učinka, pa ne proizvaja vročine. Posebni način, kako se kava praži, odpravlja vse škodljive tvarine, ki so nevarne živcem; tako pražena kava je plemenita pijača, ki pospešuje prebavljanje in zdravje.

1194 104-61

Že en poizkus Vas takoj uveri o izrednih prednostih novega praženja proti zastareli metodi. Za praženje so odlična tale načela:

1. Najpopolnejša naprava za praženje in najpopolnejši tehnični obrat. — 2. Najskrbnejše preizkušanje vseh kavnih vrst glede čistote in dobrote. — 3. Hitra prodaja, vestna postrežba z izbranimi vrstami, največji promet z majhnim dobičkom.

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo

Karol Planinšek

Dunajska cesta
(postaja električne železnice.)

Proda ali v najem se takoj odda lepo urejena

gostilna in prodajalna

poleg ljubljanskega mesta. — Kje, pové upravništvo. 91 2-2

Delavnica srebrarja,

združena s prodajalno, ustanovljena l. 1834. na prav dobrem glasu, **se odda** v Gorici pod ugodnimi pogoji. Kdor bi jo nameraval prevzeti, naj povpraša za naslov upravništvo. 79 5-3

Novo istrsko vino

se pošilja natančno po naročilu: **muškat, belo vino, refošk, teran.** Specijelno belo vino za sv. maše.

Prodaja po najnižjih cenah

Anton Ferlan di Giorgio
Rovinj, Istra. 2186 24-24

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 100 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po tiskarskih tovarniških cenah.

Nikel, remont. ura K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
črna iekl. rem. ura 4-
izv. izvir. Roskopf pat. ura 5-
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-60
„ 11-50
oklep, verižica z rinceco na pero in karab., 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. rem. ura s sidro z „Luna“ kolesjem 9-50
ura s kukovico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-.

Za vsako uro Sietno pismeno jamstvo!
Nikak riskol! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
1077 (Brux) št. 843, Češko. 100-61

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam vljudno slavnemu občinstvu, da sem **otvoril**

nožarsko delavnico

in trgovino z vsakovrstnimi noži, škarjami in drugimi v nožarsko obrt spadajočimi potrebščinami.

Poprave in vsakovrstna brusaška dela se izvršijo točno. Na zahtevo se tudi **poniklja.**

Za dobrohotno podporo se najtopleje priporoča

36 10-3

ANTON LEBEN, nožar, Stari trg 15.

P. n.!

Radi opustitve trgo-
vine prodajam vse pred-
mete moje zaloge po
zelo znižanih cenah.

Vespoštovanjem

Ad. Wagenpfeil

juvelir in zaprisež. cenilec.
66 16-3

Posestvo na prodaj.

V ljubljanski okolici se pod ugodnimi pogoji **takoj prodaja**

hiša, v kateri je že več let dobro obiskovana gostilna in prodajalna sredi vasi, poleg hiše dva velika sadna vrta in dobro ohranjeno gospodarsko poslopje. — Naslov se izve pri upravništvu „Slovenca“. 68 4-2

Velika zaloge

cerkvene oprave

in **električnih svetilk** itd. Naročila se hitro izvršujejo. — Načrti in proračuni se po želji naročnikov naglo izvršijo. Stari cerkveni predmeti se prenavljajo najceneje. 2556 30-11

Vespoštovanjem

L. Tratnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27.

V izlozbi so velike, lepe **jaslice** (umetniško delo), za kako cerkev ali samostan.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA.

920

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE

DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLJNATE BARVE ZA

ŠTUDIJE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

(PUŠICA 20 VIN.) — MEČILA,

APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

ŽGALNO SLIKANJE

VELIKO IZBIRO

LESENIH IZDELKOV

ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE IMATA

SLIKARSKI PAPIR
PLATNO, ČOPIČE
IN VSE DRUGE
POTREBŠČINE

BRATA EBERL

TOVARNA OLJNATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV

MIKLOŠIČEVA CESTA 6

LJUBLJANA.

ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

pustne krofe.

Slaščičarna

26 6-4

Jakob Zalaznik

Stari trg 21, Mestni trg 6,
Sv. Petra cesta 27.

2291 49

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in doviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

225 Ekskompt in inkasso menlo. 221

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

225 Borzna naročila. 222

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh **spekulacijskih** vrednostnih papirjev in vestal navesti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih** glavnih. 67 150-7